

פ ס י כ ו ל ו ג י ה

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון – (25×2) – 50 נקודות
פרק שני – (10×5) – 50 נקודות
סה"כ – 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראה מיוחדת: כתוב בצורה תמציתית ומדויקת.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון (50 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 1-4 (לכל שאלה – 25 נקודות).

1. תלמיד שנכשל בבחינת קבלה לבית ספר לרפואה, עלול לחוות תחושות של איום וחרדה.
  - א. ציין, על פי רוג'רס, שני פערים שעלולים לגרום לתחושות האיום והחרדה, והדגם כל אחד מהם על פי התיאור בפתוח. (13 נקודות)
  - ב. תאר את מודל האינטראקציה של לזרוס בנוגע ללחץ. הסבר, על פי מודל זה, מדוע תלמידים שונים שניגשו לאותה בחינת קבלה עשויים לחוש מידה שונה של לחץ. (12 נקודות)
2. במחקר בדקו את הקשר בין הרגלי העישון של הורים ובין העמדות של ילדיהם המתבגרים כלפי עישון. נמצא שילדים להורים מעשנים נקטו כלפי עישון עמדה חיובית יותר מילדים שהוריהם אינם מעשנים.
  - א. ציין את ארבע מטרות מקצוע הפסיכולוגיה, ותאר כיצד שתיים מן המטרות הללו באות לידי ביטוי במחקר המתואר. (12 נקודות)
  - ב. ציין דרך אחת לרכישת עמדה, והסבר באמצעותה כיצד ייתכן שלילדים להורים מעשנים יש עמדה חיובית כלפי עישון. (13 נקודות)
3. ילדים בני עשר יצאו למחנה קיץ של תנועת נוער. במחנה הם התבקשו לתכנן גשר עץ מעל ערוץ נחל. ירון הציע פתרון, וזה התקבל בהתלהבות ובוצע בהצלחה. רעיון שהציע מוטי לא התקבל.
  - א. ציין את השלב ההתפתחותי שבו נמצא ירון, על פי התאוריה ההתפתחותית של אריקסון.
הסבר כיצד האירוע המתואר בפתיח יכול לתרום להתפתחות האישיות של ירון. (12 נקודות)
  - ב. מוטי כעס שלא קיבלו את הרעיון שלו לתכנון הגשר, וטען שלא הקשיבו לו.
הסבר מהי טעות ייחוס "הגנת (שמירת) האגו", וכיצד היא יכולה להסביר את התגובה של מוטי. (13 נקודות)

/המשך בעמוד 3/

4. מתבגרים, בסיום בית הספר התיכון, מסוגלים מבחינה התפתחותית להתחיל לתכנן את עתידם.
- א. לפי פיאז'ה, ציין שניים ממאפייני השלב ההתפתחותי שבו נמצאים מסיימי תיכון. הסבר, באמצעות דוגמה, כיצד אחד מן המאפיינים שצינת מאפשר למתבגר לתכנן את עתידו. (12 נקודות)
- ב. הסבר מהי קונפורמיות. ציין ותאר שני מאפיינים אפשריים של קבוצת החברים של המתבגר שיכולים לגרום לו להתנהג באופן קונפורמי כאשר הוא מתכנן את עתידו. (13 נקודות)

פרק שני (50 נקודות)

ענה על חמש מהשאלות 5-14 (לכל שאלה – 10 נקודות).

5. אפשר להתמודד עם לחץ על ידי התמקדות בבעיה, ואפשר להתמודד אתו על ידי התמקדות ברגשות.
- תאר שיטת התמודדות אחת הממוקדת בבעיה, ושיטת התמודדות אחת הממוקדת ברגשות.
6. הצדקה חיצונית מפחיתה את הדיסוננס הקוגניטיבי.
- תאר את מהלך הניסוי של פסטינגר בעניין זה, והצג את ממצאיו.
7. ציין ותאר שניים מתחומי העיסוק של פסיכולוגים.
8. יש המנסים לשכנע בני נוער שלא לעשן סמים, על ידי תיאור הנזקים החמורים הנגרמים משימוש בסמים.
- באיזו מידה תיאור הנזקים צריך להיות מעורר פחד, כדי שישכנע בני נוער שיש להם עמדה חיובית כלפי סמים לשנות את עמדתם? נמק.
9. "מורים הם אנשים קפדנים וחסרי חוש הומור".
- איזה סוג של סכמה מתואר במשפט זה? הסבר את תשובתך.

/המשך בעמוד 4/

10. על פי גישת הלמידה החברתית של בנדורה, ציין ותאר שתי דרכים שבאמצעותן המורה יכול לשפר את תחושת "המסוגלות העצמית" של תלמידיו.
11. על פי הולמס וריי, קבלת רישיון נהיגה עלולה להיות מצב לחץ, אף על פי שהיא מאורע משמח. הסבר מדוע. ציין מגבלה אחת של הסולם של הולמס וריי.
12. שני תלמידים קיבלו במבחן ציון 80. אחד שמח, ואחד היה מאוכזב. הסבר מהי הגישה הפנומנולוגית על פי רוג'רס, והסבר על פיה את תגובות התלמידים.
13. ילד יכול לרכוב על אופניים רק לאחר שעבר תהליכי בשילה. מה הם תהליכי בשילה? אילו תוצאות של תהליכי בשילה דרושות, כדי שילד יוכל לרכוב על אופניים?
14. הגדר את המושג "שיווי-משקל", על פי פיאז'ה. ציין ותאר תהליך אחד המתרחש, על פי פיאז'ה, כאשר שיווי-המשקל מופר.

ב ה צ ל ח ה !

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך התרבות והספורט